

DOORBRAAK; LANGE FIETSROUTE

ALMELO

ROUTE 46 km

In het verhaal van de Doorbraak speelt de rivier de Regge een belangrijke rol. De rivier is door de eeuwen heen belangrijk voor Twente, het begin van een handelsroute naar Amsterdam. Vanaf koffieschenkerij de Piet gaat de route de Enterse Waarf en Schippersherberg Binnengait.

Deze route is gemaakt door waterschap Vechtstromen i.s.m. Landschap Overijssel. Voor info: www.vechtstromen.nl/dedoorbraak of www.oetintwente.nl

Doorbraak; lange fietsroute

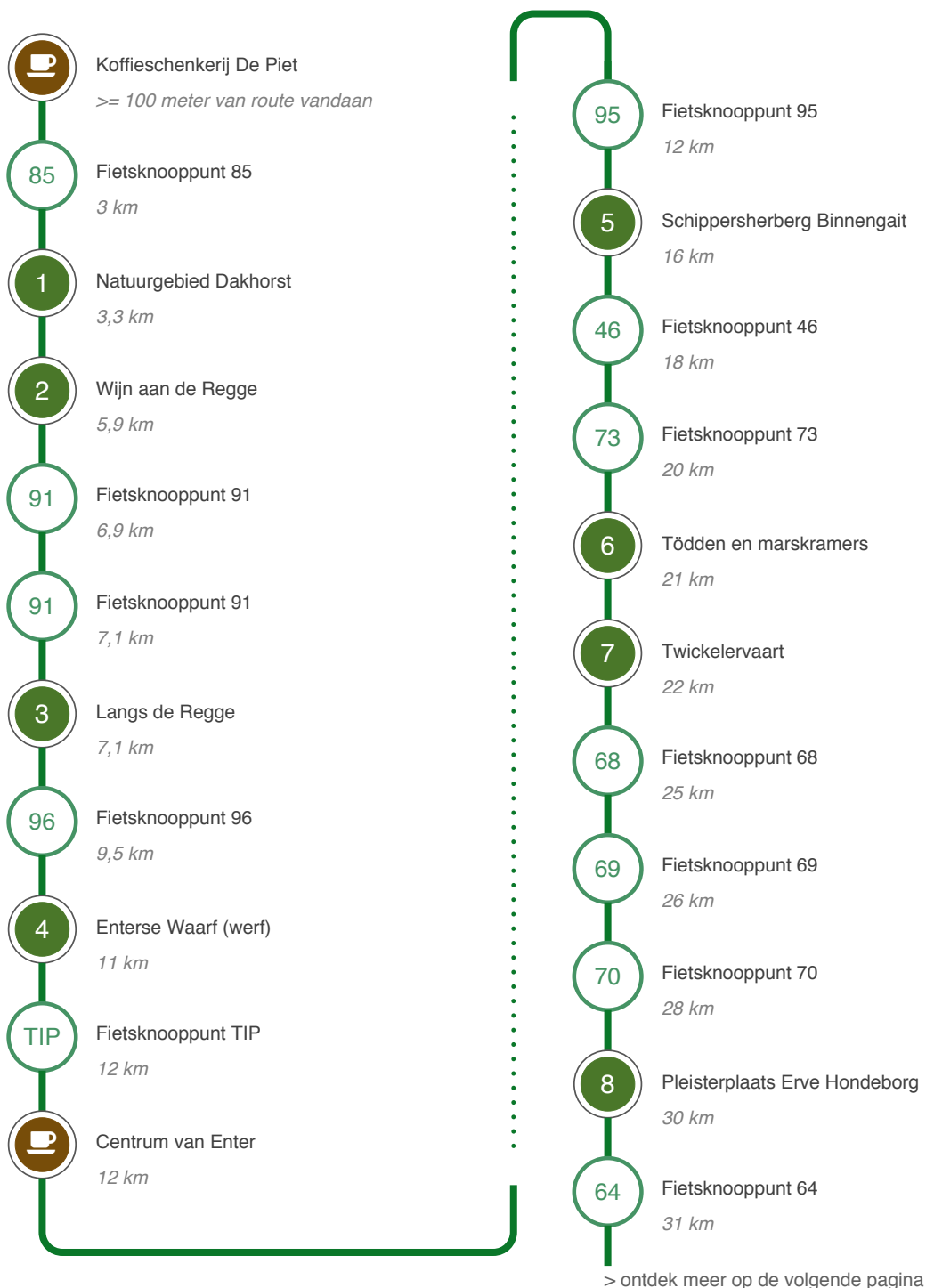
Almelo

Doorbraak; lange fietsroute

Hoe kom ik bij het startpunt?

Start en eindpunt bij koffieschenkerij de Piet, Voorbroeksweg 3, 7468 RG Enter. Er is parkeergelegenheid aanwezig. U kunt ook starten bij de Enterse Waarf in Enter of bij café Brockie in Bornerbroek. Er staan 'in het veld' meer fietsknooppunten dan op de digitale kaart, en de route gaat ook langs andere weggetjes en niet altijd langs de fietsknooppunten. Het gebruik van onze app 'fietsen in Overijssel' wordt dan ook aanbevolen.

Vervolg route

Einde van de route

Doorbraak; lange fietsroute

46 km

Koffieschenkerij De Piet

Bij koffieschenkerij annex zorgboerderij 'De Piet' kan iedereen het beste uit zichzelf halen. U kunt er een kopje koffie drinken en een kijkje nemen. Voor de openingstijden, zie website.

<http://www.zorgboerderijdepiet.nl> (Zorgboerderij De Piet)

1

Natuurgebied Dakhorst

Natuurgebied Dakhorst

Een geweldig mooie plek voor watervogels én vogels kijken. Dit natuurgebied is tevens waterbuffer voor Vitens.

2

Wijn aan de Regge

Wijn aan de Regge

Op een rustige plek aan het riviertje de Regge in de buurtschap Rectum, tussen Wierden en Enter, ligt Wijngaard Baan. Een van de weinige wijngaarden in Nederland die het volledige productieproces in eigen huis heeft; van persing tot rijping en, uiteindelijk, botteling. Ook horecagelegenheid.

<http://www.wijngaardbaan.nl/> (Openingstijden; zie website)

3

Langs de Regge

Fietsen & varen

Het gebied langs de Regge leent zich natuurlijk goed voor wandelen en fietsen. Maar ook varen in de Regge is mogelijk, mits de natuur niet wordt verstoord. Op verschillende plekken zijn steigers aangelegd, o.a. voor kanotochten.

4

Enterse Waarf (werf)

Zompenvaart over de Regge

De zomp was vroeger een belangrijk vervoermiddel omdat landwegen vaak onbegaanbaar waren. Zo'n 200 jaar geleden voeren maar liefst 120 zompen op de Regge. De zompen waren functioneel gebouwd; weinig diepgang en slank voor de nauwe vaarwegen. De Regge was destijds net zo belangrijk als nu de A1.

Varen waar geen water is

"Varen waar geen water is" is de titel van een boek van dr. G.J. Schutten. Hij schrijft over de scheepvaart in de tijd dat er nog geen stuwen in de Regge waren. Toen was het in een droge tijd moeilijk varen. Ook nu nog kun je varen op de Enterse zomp; een

belevenis..

<http://www.entersezomp.nl> (Enterse waarf)

Schoon van begin tot eind

De Regge is een regenrivier die vroeger al het regenwater opving en als riool werd gebruikt. Vanaf de oever valt de helderheid op. Onder de waterspiegel waaiert gras van de kanten mee met de golven, soms schiet een vis voorbij.

Op de waterspiegel krioelen de waterlopers, terwijl andere insecten vlak boven het water

zoemen. Het past bij het schone water van de beek. De Regge is nu zo helder en schoon, dat zelfs de ijsvogel zich weer laat zien.

Centrum van Enter

Diverse horecamogelijkheden, bakker en supermarkt aanwezig.

5

Schippersherberg Binnengait

Schippersherberg Binnengait

De Kartelaarsdijk was ooit onderdeel van de verbinding tussen Munsterland en Deventer. Eeuwenlang passeerden langs deze hessenweg voetgangers en namen karren en ruiters de brug over de Regge bij herberg 'Binnengait'. Tot aan deze plek was de Regge goed bevaarbaar.

Haven

Binnengait bestond uit een boerderij met schippersherberg, een insteeikhaven met een 'doorrijschuur'. Vanaf hier werden de goederen van de schepen overgeladen naar paard en wagen (of andersom). Er was ook een haventje waar de zompen konden afmeren. De bijzondere doorrijschuur is gerestaureerd.

Tol

Tegenover de herberg lag herenhuis 'Kattelaar'. De eigenaar mocht tol heffen en schreef de vrachtbrieven voor de zompenschippers. De graaf van Twickel liet in 1771 de Twickelvaart aanleggen; een kortere route naar Delden. Wegen & spoorlijnen betekenden het eind van de zompvaart.

6

Tödden en marskramers

Tödden & marskramers

Links van de fietsroute, met zicht op het Twentekanaal, staat dit informatiebord over de vroegere handelsweg die gebruikt werd door Tödden, kiepenkerels, marskramers en Hollandgangers; handelaren die de plattelandsbevolking voorzagen van allerlei waren zoals tandpoeder, postpapier en snuiftabak.

7

Twickelervvaart

Twickelervvaart

In de 18e eeuw was de Regge de slagader van Twente. In 1771 liet de graaf van Twickel de Twickelvaart aanleggen; een kortere route naar Delden. Vrachtboten met handelswaar voeren vanuit Carelshaven in Delden via de Regge naar allerlei plekken in Nederland.

Pleisterplaats Erve Hondeborg

Erve Hondeborg

Erve Hondeborg ligt op een mysterieuze plek. De boerderij is gebouwd op een heuvel omringd door eeuwenoude eikenbomen en een gracht in de vorm van een hoefijzer. Ooit stond op deze strategische verhoging langs de Azelerbeek bij Borne een burcht, van waaruit ridders de omgeving controleerden.

Mottekasteel

De Hondeborg was een middeleeuwse burcht, waarschijnlijk een 'mottekasteel', in het dal van de Azelerbeek in buurtschap Zenderen. In 1610 werd het complex onderdeel van huize Twickel in Delden. Landgoed Twickel heeft hier in 1841 een boerenhuis laten bouwen.

Pleisterplaats Erve Hondeborg maakt nog altijd deel uit van het landgoed Twickel (alle panden zijn herkenbaar aan de zwart/witte luiken). Tot 2012 is er geboerd en inmiddels is het tevens een Rustpunt met prachtig uitzicht. Iedere dag geopend, toiletvoorziening & horeca aanwezig.

Kleine Doorbraak

Kleine Doorbraak

De 'Kleine Doorbraak' is een nieuwe beek met een lengte van ruim twee kilometer. Deze beek verbindt de Azelerbeek met de grote Doorbraak. Via die verbinding wordt het landelijke water in het stroomgebied van de Azelerbeek gekoppeld aan de Doorbraak.

'De oale bleek'

De was doen in 'De oale bleek'

Door de constante aanvoer van water via een wel, een bron waar het water uit de grond komt, kon men hier op de Tuschvelder Esch, de was doen. Aan de andere kant van de es vertrok de postkoets naar Deventer. De eigenaar van de Hondenborg stelde een Wehrman aan om de koetsen te beschermen tegen rovers.

Een Doorbraak op vele manieren

De Doorbraak

Het is een fijne plek, hier aan de zuidkant van Almelo. De zon staat hoog aan de hemel. Vogels fluiten, insecten zoemen, kikkers kwaken. Op de oevers van de beek heerst rust en stilte. Alles nodigt uit om even te gaan zitten. Om gewoon eens rond te kijken en te luisteren.

Mensenhanden

Wie over enkele jaren opnieuw komt kijken, ziet dan een beek die helemaal opgaat in het landschap; die de indruk wekt daar al sinds mensenheugenis te stromen. Toch is deze beek een product van mensenhanden. Het maakt haar tot een beek met een verhaal dat ontdekt wil worden.

Beleving in beelden

Elke tocht langs de Doorbraak belooft een andere beleving. Bij zonlicht oogt ze anders dan onder een wolkendek. Is het windstil, dan kan ze een spiegel worden. Het landschap beweegt voortdurend mee, door de wisselwerking tussen het water en de omgeving.

Rinus Roelofs

Kunstenaar Rinus Roelofs heeft die beleving vormgegeven in zeven sculpturen langs de Doorbraak. De voortdurende afwisseling van indrukken tijdens een tocht langs de beek, vormde zijn uitgangspunt. Of, zoals hij het zelf zegt: "Die indrukken vormen samen het verhaal".

De naam 'Doorbraak'

De naam 'Doorbraak'

'Doorbraak' is al vroeg de naam die het waterschap aan de nieuwe beek geeft. De naam verwijst naar een nieuwe manier van werken: niet langer het water zo snel mogelijk laten wegstromen, maar juist zoeken naar manieren om water betekenis en waarde te geven. Een doorbraak in het eigen denken.

Fysieke doorbraak

De naam van de beek verwijst ook naar een fysieke doorbraak: ten zuiden van de ecopassage onder de A35 is een bedding gegraven, dwars door de zandrug van het Krikkenhaar. In natuurlijke omstandigheden zoekt het water een weg om de zandrug heen; hier hebben graafmachines gezorgd voor een 'doorbraak'.

Vogelkijkscherm ecopassage

Ecopassage

In 2008 opende staatssecretaris Tineke Huizinga deze unieke ecopassage onder de Rijksweg A35. Het is een bijzonder bouwwerk in de Doorbraak. Het water stroomt er doorheen - i.p.v. via ondergrondse buizen - en dieren (ook grote!) kunnen zich hier gemakkelijk verplaatsen.

Vogels kijken

Het vogelkijkscherm bij de ecopassage biedt een prachtige kans voor het spotten van bijvoorbeeld de ijsvogel en de kleine karekiet. In dit vogelkijkscherm hangt een overzicht met foto's en informatie over de vogels die je hier kunt zien.

 Ijsvogel Kenmerken Jaarvogel, blauw-oranje gekleurd, met witte keel en zijhals, vleugels en kruin groenachtig blauw met helderblauwe rug en stuit, grote dolkvormige snavel. Gedrag Zit vaak op laaghangende tak boven het water te speuren naar visjes. Voedsel Vis en waterinsecten.	 Kleine Karekiet Kenmerken Zomervogel, bovenzijde bruin en onderzijde beigewit, vrij lange spitse snavel. Gedrag Wipt vaak onophoudelijk en rusteloos langs rietstengels heen en weer, markante krassende zang 'karre karre kiet kiet kiet'. Voedsel Insecten. Leuk om te weten De koekoek legt zijn ei graag in het nest van de kleine karekiet.
--	---

'Bi den Broke'

'Bi den Broke'

'Bi den Broke' komt voor het eerst in de archieven voor in 1297, maar men schat dat de oudste boerderijen uit rond het jaar 1000 stammen. Bornerbroek was toen een deel van de marke Zenderen. Het dorp had een Waterstaatskerk, die in 1919 verbouwd werd. De Sint Stephanuskerk is nu een Rijksmonument.

Beuken met X-factor

Achter de kerk ligt het kerkhof met 2 enorme beuken die waarschijnlijk net zo oud zijn als het kerkhof zelf. In 1829 werd verplicht gesteld dat er bij de kerk ook een kerkhof moest komen.

Café Brockie in Bornerbroek

U kunt deze fietsroute ook vanaf hier starten. Parkeergelegenheid aanwezig. Voor openingstijden: zie website.

<http://www.cafebrockie.nl> (Horeca en/of startpunt.)

Droge voeten voor Almelo

Droge voeten voor Almelo

Middenin het groen lijkt het stadsleven ver weg. Maar één stad is juist hier voortdurend dichtbij: Almelo. Ze ligt lager dan haar omgeving. En dat merkt ze onmiddellijk in tijden van veel water. Oudere Almeloërs vertellen nog over februari 1946....

Watersnood

De combinatie van intredende dooi en dagenlange regenval pakt nadelig uit. Straten lopen onder, het treinverkeer komt tot stilstand, de stad staat dagen onder water. In de loop der jaren neemt het waterschap verschillende maatregelen. Steeds blijkt dat er méér nodig is.

Lint van landschappen

Lint van landschappen

De Doorbraak is het lint dat uiteenlopende landschappen aan elkaar vastknoopt. In Ypelo domineert het elzenbos, bij het Mokkelengoor, overblijfsel uit de laatste IJstijd, is het terrein kaler en vlakker. De begroeiing bestaat er vooral uit gras en mos.

Bodem

De grote variëteit aan landschappen in een klein gebied vindt haar verklaring in de samenstelling van de bodem. Bij Ypelo is de bodem rijk aan voedsel, in het Krikkenhaar is ze zuurder en droger. De ondergrond bepaalt de ontwikkeling van het landschap, dat dan ook voortdurend wisselt.

Vangkralen voor natuurgrazers

Voor donaties verwijzen we u graag door naar onze website.

Ontdek verder

Ontdek de Doorbraak verder

Een verscheidenheid aan landschappen; ze veranderen met de seizoenen, waardoor steeds nieuwe beelden en ervaringen ontstaan. Zeker naarmate de tijd verstrijkt en de Doorbraak helemaal opgaat in het Twentse landschap. De beek nodigt je uit om haar steeds opnieuw te ontdekken..

<http://www.dedoorbraak.info/kijken-doorbraak/kopie-fietsroutes/> (Meer routes bij de Doorbraak)